

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПРЕФОРМОВАНІ ФІЗИЧНІ ЧИННИКИ**

Спеціальність: **І7 «Терапія та реабілітація»**
Освітньо-професійна програма: **Фізична терапія, ерготерапія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 19**
Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК18**

Кафедра/підрозділ: **кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії**, вул. О. Шпейєра, 4, м. Харків, Філія Університетська лікарня ХНМУ, 2-й поверх, праве крило.

Керівники освітнього компонента: викладач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії.: **Гурбич Олександр Сергійович**
email: os.hurbych@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5204>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Дисципліна «Преформовані фізичні чинники» вивчає теоретичні основи, фізіологічні механізми дії та клінічне застосування фізичних факторів, створених за допомогою спеціальної апаратури (електротерапія, ультразвукова терапія, магнітотерапія, лазеротерапія тощо). В курсі розглядаються принципи вибору методик, правила безпечного використання, алгоритми поєднання з іншими реабілітаційними засобами та особливості застосування у пацієнтів різного профілю.

МЕТА КУРСУ: є сформувані у здобувачів вищої освіти знання та практичні навички застосування преформованих фізичних чинників у клінічній практиці відповідно до принципів доказової медицини, забезпечити здатність індивідуально підбирати та поєднувати методики залежно від стану пацієнта.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Після завершення курсу «Преформовані фізичні чинники» здобувач знатиме: класифікацію та фізичні основи преформованих фізичних чинників; механізми біологічної дії електричних, магнітних, світлових та ультразвукових методів; показання та протипоказання до застосування різних методів; методики проведення основних видів процедур; принципи комбінування фізичних факторів; методи контролю ефективності та безпеки; нормативні документи, що регламентують проведення фізіотерапевтичних втручань. Буде вміти: обирати адекватний метод впливу залежно від клінічної ситуації; скласти індивідуальну програму фізіотерапії; виконувати налаштування апаратури та проводити процедури; вести документацію відповідно до чинного законодавства; оцінювати динаміку стану пацієнта та коригувати курс; забезпечувати безпеку пацієнта під час процедур; працювати у складі мультидисциплінарної команди..

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (12 годин)**

Тема 1. Вступ. Поняття про фізичні чинники.

Тема 2. Терапевтичний ефект постійного та імпульсного електричного струму. Терапевтичний ефект змінного електричного струму.

Тема 3. Терапевтична дія електричних, магнітних полів та випромінювань.

Тема 4. Вплив оптичного випромінювання на організм людини..

Тема 5. Лікувальні фактори механічного походження. Лікувальні фактори термічного походження.

Тема 6. Загальні правила призначення та відпуску переформованих фізичних чинників. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.

Перелік тем практичних занять (32 год.):

Тема 1. Вступ. Поняття про фізичні чинники.

Тема 2. Терапевтичний ефект постійного та імпульсного електричного струму.

Тема 3. Терапевтичний ефект змінного електричного струму.

Тема 4. Терапевтична дія електричних, магнітних полів та випромінювань.

Тема 5. Вплив оптичного випромінювання на організм людини.

Тема 6. Лікувальні фактори механічного походження

Тема 7. Лікувальні фактори термічного походження.

Тема 8. Загальні правила призначення та відпуску переформованих фізичних чинників. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.

Перелік тем самостійної роботи студента (46 год.)

Тема 1. Вступ. Поняття про фізичні чинники.

Тема 2. Терапевтичний ефект постійного та імпульсного електричного струму.

Тема 3. Терапевтичний ефект змінного електричного струму.

Тема 4. Терапевтична дія електричних, магнітних полів та випромінювань.

Тема 5. Вплив оптичного випромінювання на організм людини.

Тема 6. Лікувальні фактори механічного походження

Тема 7. Лікувальні фактори термічного походження.

Тема 8. Загальні правила призначення та відпуску переформованих фізичних чинників. Техніка безпеки при роботі з фізіотерапевтичним обладнанням.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: методи вправ (практичні), методи використання слова (педагогічне словесне пояснення) та методи наочності (демонстрація рухів), інтерактивні методи.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД).**

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. залік (З).

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + ІЗ.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі:

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння освітнього компоненту передбачає обов'язкове відвідування практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем практичних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач освіти повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач освіти отримує за завдання 0 балів.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є спортивна форма. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Фізична терапія та курортологія : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня 1 курсу мед. ф-ту спец. 227 - «Фізична терапія, ерготерапія» / уклад. : Д. І. Дац, С. М. Канигіна, О. О. Черепок, Н. Г. Волох. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 161 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії Вакуленко Л.О., Клапчук В.В., Вакуленко Д.В., Кутакова О.В. Вінниця, Укрмедкнига, 2020. 372 с.

3. Преформовані фізичні чинники: методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / уклад.: М.І. Майструк., О.Я. Андрійчук; А.А. Ребрина. Хмельницький: ХНУ. - 2020. - 76 с.
4. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Підручник для студентів і лікарів / За заг. ред. В.М. Сокрута. - Краматорськ: Каштан, 2019. - 480 с.
5. Фізіотерапія: навч. посібник для студ. ВНЗ / Я.-Р.М. Федорів [та ін.]; за ред. проф. Я.-Р.М. Федоріва, 2020. – 559 с.
6. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л. О. Вакуленко [та ін.] ; ред.: Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2019. - 372 с. (615.82/О-75)

Зав. кафедри спортивної,
фізичної та реабілітаційної
медицини, фізичної терапії,
ерготерапії, к.мед.н, доцент

Олена МАРКОВСЬКА